

Jak uspět při přechodu z armády do privátní sféry.

Vojáky, kteří ukončili po 20 či 30 letech službu své zemi a odcházejí z armády čeká je adaptace v jiném prostředí, někdy střet s předsudky vůči vojákům z povolání a nesnadný úkol prosadit se na civilním trhu práce. Můžou se setkat například i s názory, že bývalí důstojníci jsou rigidní a neschopní adaptace, nebo že firma nechce zavádět rozkazy a kliky za jejich neuposlechnutí. Vojenský personál, který se pokouší a plánuje po letech vrátit do civilního života a na civilní pracovní trh to zkrátka nemá lehké a není tak úspěšný, jak by mohl být. Většinou vojáci prohrávají předem, protože často ani nejsou zváni na personální pohovory. V jiných zemích pomáhá armádách tím, že uzavírá kooperační programy se státními institucemi a podniky a velkými zaměstnavateli v privátní sféře, s cílem dát vojákům lepší šanci se uchytit. Smyslem je zvát vojáky splňující kritéria výběrových řízení na personální pohovor a dát jim šanci, aby přesvědčili o svých kvalitách. Snad na to dojde i u nás, ale ani to není všelék. Každý se proto musí spolehat především sám na sebe.

Profesionální vojáci přitom mohou nabídnout potenciálnímu civilnímu zaměstnavateli mnoho zkušeností, dovedností a loajalitu. Vojenský personál je veden k vysokému standardu výkonu a operací a k tomu, že úkol musí být splněn. To je velkým přínosem pro podnik. Jakmile bývalý voják dostane specifický úkol, ukáže své schopnosti vést a řídit, je rozhodný, vynalézavý, stresu odolný a skvělý týmový hráč.

Zkušení vojáci mají schopnost nastavit standardy a prosadit jejich dodržování, zavést *esprit de corp* organizace a sestavit soudržné týmy, koučovat lidi ke zlepšení výkonu a postupovat metodicky při řešení problémů. Na získání těchto dovedností musí civilní lidé tvrdě pracovat a firmy musí jejich trénink platit.

Mnoho vojáků má navíc platnou bezpečnostní prověrku NBÚ / NATO, vyžadovanou při některých státních zakázkách.

Ve své vojenské kariéře jste to někam dotáhli. Navažte na to, nezačínajte kariéru opět odspodu. Nesnižujte sami svou hodnotu na trhu práce a pokud nemusíte, neberte práci, o které víte, že vás nebude uspokojovat. Pokud budete dál pracovat, můžete mít stejný a vyšší plat než v armádě.

Vy, kteří odcházíte v 50 letech s výsluhovým příspěvkem, nebo v 55 letech s penzí, berte to jen jako bonus, určitou ekonomickou jistotu a svobodu. I s penzí si můžete vydělávat bez omezení. Zůstaňte pracovní aktivní, dělejte co vás baví a nastavte si lepší rovnováhu mezi prací a osobním životem. Dlouhá pauza po odchodu s armádou není dobrá. Ztrácté kontakt, slábné zájem firem vás zaměstnat a slábné také šance získat místo, jaké si zasloužíte. Berte v úvahu, že muži v ČR se v průměru dožívají 73let. V 55 letech nejste zdaleka na odpis a stejně si potřebujete udržet nějaký životní režim a svou životní úroveň. Nákupy s manželkou a práce na zahrádce vás budou po čase nudit.

Seznámil jsem se s příběhy řady bývalých vojáků a přechod do civilu jsem zažil sám na vlastní kůži. Proto chci nabídnout několik rad, jak se na tuto změnu připravit a jak zlepšit své šance na úspěch:

1) Plánujte. Jaká je vaše vize? Jak chcete žít a co chcete dělat až nebudete v armádě?

Víte, že dříve či později v armádě a v resortu MO skončí každý. Většinou je termín předem známý (smlouva, věková hranice, snižování počtů). Pokud znáte tento termín, nebo pokud jste rozhodnutí sami pro změnu, zamyslete se

tedy co chcete dělat a začněte předem plánovat. V civilu na vás nečekají s otevřenou náručí, realita při hledání místa může být dost tvrdá. Proto, ať už chcete být zaměstnanec, nebo podnikatel, potřebujete plán. Vyhodnoťte si, který scénář bude pro vaši budoucnost nejlepší. Odpovězte si, jak chcete, aby váš život vypadal za 5 a 10 let po odchodu do civilu. Pak si vytvořte plán, který tuto představu pomůže naplnit.

Jak na to:

- Začněte s tím, že máte definován svůj cíl. Představte si, jak chcete aby vypadala vaše budoucnost na konci vámi stanovené doby, např. za 10 let. Jaký životní styl si přejete? Jakou práci děláte? Jaký je váš ideální den? Koho vidíte? Jací lidé jsou kolem vás? Kde chcete žít? Chcete pracovní cestovat? Jaký plat odpovídá vašemu životnímu stylu? Kolik peněz potřebujete teď a kolik v penzi? Pak si popište cestu, s tím, že začnete od konce (cíle) a půjdete na začátek. Je to podobné stavbě domu. Napřed máte v hlavě obrázek toho, jak má dům vypadat když je hotový. Pak kreslíte plány a potom podle nich stavíte. **Vizualizujte svou představu ve své hlavě, dejte ji na papír a postupujte podle plánu.**
- Se svým plánem začněte velmi obecně a doplňujte detaily jak si budete věci víc a víc promýšlet.
- Berte to vážně, je to vaše budoucnost, váš život. Zpočátku to možná bude ponořeno v mlze, ale to nevádí. Čím víc se tomu budete věnovat, tak se ten opar rozplyne. **Použijte svou představivost a v této fázi se nebojte mířit vysoko, zapomeňte na omezení.**
- **Buďte realističtí.** Teď, když máte své největší sny a představy pohromadě, zrealizujete je. Co budete muset učinit, aby se váš sen uskutečnil? Dává vám vybrané zaměstnání možnost dalšího kariérního postupu? Potřebujete spoustu peněz? Potřebujete doplnit vzdělání v oboru, který chcete dělat? Potřebujete se kontaktovat se správnými lidmi? Do snu si doplňte jména lidí a věcí. Udělejte si seznam svých dovedností a zkušeností s důrazem na

to, co reálně můžete využít. To jsou „přenositelné dovednosti“ a ať už budete pracovat na jakékoli pozici, můžete je používat. Pokud máte unikátní nadání a znalosti, dejte je také do seznamu. Ty vás mohou odlišit od vašich konkurentů, žadatelů o práci, a mohou vám pomoci získat vysněnou práci.

- Sepište si, co musíte dělat, abyste začali přetvářet svůj sen na realitu.
- Stanovte si milníky a měřte své pokroky. Jakmile dáte vše na papír a racionálně je zorganizujete, přidáte ke každé akci datum. Kdy potřebujete dokončit VŠ vzdělání, rekvalifikaci, počítačový kurs, jazykový kurs? Milník 1.rok, 2. rok atd. Milníky vám pomohou udržet se na cestě k určitému bodu a rozhodnout, jestli jste splnili svůj dílčí cíl. Buďte vytrvalí. Pro svůj budoucí úspěch na sebe musíte být tvrdí.

2) Navazujte a udržujte kontakty v oborech, které zvažujete pro svou civilní kariéru. Pracujte na referencích.

- Rozvíjejte svou síť kontaktů v civilní sféře. Osobní kontakty doplňte aktivním působením v profesních komunitách na internetu. Doporučuji především profesní portál www.linkedin.com. Vytvořte a aktualizujte si zde svůj profesní profil. Nejenže můžete navazovat kontakty, účastnit se odborných debat a získávat rady ve svém oboru. Dáváte tak o sobě přeneseně vědět firmám v oboru a personalistům.

3) Využijte bezplatné personální poradenství.

- Bezplatné personální poradenství nabízí řada personálních firem. Pomůže to při orientaci na trhu práce, dá informace o platech v oboru, radu jak napsat životopis, jak se připravit na pohovor, apod.
- Svaz důstojníků a praporčíků AČR, o.s. ve svém programu pro vojáky z povolání a Czech Ex-Military Community na www.linkedin.com nabízejí mimo jiné bezplatné personální poradenství specificky k přechodu do civilu, poradenství jak přeložit „vojenský životopis“ a popis schopností do řeči personalistů, aj.

4) Co nejlépe se prezentujte na webu, v životopise, v motivačním dopise

- Faktem je, že sami odcházející vojáci se na webu nijak neprezentují. Své schopnosti často snižují i tím, že svůj životopis napíší formálním vojenským stylem. Délce služby odpovídá dlouhý výčet velitelských funkcí a vojenských specializací. Náborovému pracovníkovi ani konzultantovi personální agentury to většinou

absolutně nic neříká. Maximálně vám po přečtení životopisu řekne, že by z vás byl skvělý velitel, ale tuto pracovní pozici teď nemá.

- Aby byli vojenští žadatelé o práci konkurenceschopní na trhu práce, je potřeba, aby si udělali sebeanalýzu a přistoupili k životopisu inovativně. Ještě než začnou připravovat písemné materiály, dělat první telefonické kontakty a absolvovat personální pohovory, **musí „objevit“ sebe samého.** Jen tak je možné, aby se prezentovali takoví, jací většinou jsou - jako dobře kvalifikovaní a schopní kandidáti.

- **Proč náboráři, nebo personální agentury přehlížejí dobře kvalifikované vojenské žadatele?** Za prvé, nejsou vždy schopni pochopit soubor dovedností prezentovaných ve vojenském životopise. Možná je to tím, že použitý vojenský jazyk je tak odlišný od jimi používané terminologie. Náborový pracovník musí často dešifrovat mnoho specifických vojenských pojmů, zkratk a žargonu. Buď to vzdá a dál se kandidátem nezabývá, nebo mnohdy přehlédne kvalifikace, které hledá. Za druhé, náboroví pracovníci jsou zmateční formátem vojenského životopisu. Vojenské CV je často dlouhé, nenabízí konsolidovaný profesní profil a zkušenosti ve vztahu k otevřeným pracovním pozicím.

- **Zhodnocení silných stránek.** Prvním krokem vojenského žadatele o práci v civilu je pochopit k čemu má talent a schopnosti a jak se tyto atributy dají využít v civilním zaměstnání a v jakých oborech. Výzvou je dát svá bývalá vojenská pracovní zařazení do vztahu s pozicemi v privátním sektoru, např. ve finanční oblasti, řízení provozu, nákupu, řízení lidských zdrojů, řízení IT, atd.

- **Napsání „civilního“ životopisu.** Pisatel by měl zapomenout na tradiční vojenský formát a styl, neměl by uvádět chronologicky zastávané funkce a zdůrazňovat hodnosti a tituly. Ve většině případů je nejlepší podat vojenskou zkušenost jako modifikovaný funkční životopis. Důraz by měl být položen na profesionální dovednosti, které jako uchazeč přinesete svému zaměstnavateli. Tzn. přeložit vojenskou schopnosti a zkušenosti do „civilního jazyka“, do klíčových slov a termínů používaných ve vybraném civilním oboru a profesi, který chcete dělat.

Takový životopis již v první kapitole jasně a srozumitelně sumarizuje uchazečovy dovednosti a zkušenosti a z toho vyplývající pozice, pro jaké se hodí a ve kterých chce pracovat. Zároveň musíte demonstrovat dosažené výsledky v daném oboru. Takže pak následuje jen

několik nejvýznamnějších zastávaných funkcí s popisem zkušeností a úspěchů v partikulárních oblastech jako management, řízení provozu, lidské zdroje, apod.

- **Kreativní motivační dopis.** Motivační dopis se může v jedné větě zmínit o důvodu skončení vojenské služby. Neměl by obsahovat totéž co příložený životopis. **Měl by zodpovědět otázky, které si položí každý náborář: „ Proč bych měl tomuto člověku zavolat? Jak může být tento člověk prospěšný naší firmě?“** Motivační dopis dává vojákovu příležitost ukázat svou nevojenskou stránku, rozptýlit čtenářovy předsudky o vojenských uchazečích o místo a označit se za oboru znalého kandidáta, který je pozitivní, příjemný a připravený na nové výzvy.

Závěrem:

V armádě byl vojákovi, který prokázal vynikající kvality velení a řízení poskytnut další profesní rozvoj a výcvik. Mohl tak ve své kariéře postupně vykonávat různé role. Smyslem bylo připravit skvělý kádr, který se výborně uplatní ve struktuře velké organizace. Vzhledem k velikosti, struktuře a povaze vojenského byznysu je předpoklad, že člověk s tak univerzálním profilem má velký potenciál uspět v operations managementu v téměř jakémkoli oboru. V závislosti na schopnostech a zkušenostech je takový vojenský žadatel o práci schopen ihned se zapracovat na pozicích středního managementu, nebo i na seniorní manažerské pozici.

Když své rady shrnu, stačí se držet známých vojenských pravidel:

Pal – připrav svůj plán a „bojuj“, abys dosáhl cíle

Manévruj - buď iniciativní, adaptabilní
Komunikuj – efektivně se prezentuj, ukaž čím můžeš být novému zaměstnavateli užitečný

Nenechte se odradit dílčími neúspěchy. Pracujete na sebe, buď budete v příštích letech žít podle své představy, nebo si budete vyčítat promarněnou šanci. Takže vytrvejte. Vy na to máte.

Petr Lužný

(Pozn.: Autor působil v 90. letech jako zástupce náčelníka generálního štábu; má zkušenosti v top managementu a také v oboru lidských zdrojů. Je zakladatelem Czech Ex-Military Community na www.linkedin.com a angažuje se ve Svazu důstojníků a praporčíků AČR, o.s.)